

Tevredenheidsonderzoek ouders en leerlingen

De centrale loting en matching van de
Amsterdamse Kernprocedure 2022

In opdracht van:

Stichting ELK Amsterdam

Project:

2022.039

Publicatienummer:

2022.039-2226

Datum:

Utrecht, 15 juli 2022

Auteurs:

Roos Jansen MSc.

Marenne Massop MSc.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Doelstelling en aanpak	5
2	Resultaten tevredenheidsonderzoek	7
2.1	Voorlichting over de centrale loting en matching	7
2.2	Oriëntatie op aanbod van scholen	8
2.3	Opstellen voorkeurlijst.....	15
2.4	Aanmelding.....	19
2.5	Afrondingsfase	21
2.6	Behandelingsfase.....	21
2.7	Heroverwegingsfase	21
2.8	Hardheidsclausule.....	22
2.9	Tevredenheid met de plaatsing.....	22
2.10	Vragen, klachten en bezwaren.....	28
2.11	Tot slot.....	29
Bijlage 1.	 Respons enquête.....	33
Bijlage 2.	 Aanvullende uitsplitsingen	35

1 Inleiding

In opdracht van Stichting Elektronisch Loket Kernprocedure Amsterdam (ELK) onderzocht Dialogic de tevredenheid van ouders/verzorgers (hierna: ouders) en leerlingen met de Amsterdamse centrale loting en matching, een onderdeel van de Amsterdamse Kernprocedure 2022. In de Kernprocedure staan afspraken genoteerd tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs in samenspraak met de gemeente Amsterdam over de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs. De centrale loting en matching is het proces waarbij leerlingen een lotnummer toegekend krijgen en door een algoritme worden geplaatst op één van de scholen van de vooraf opgestelde voorkeurslijst. In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de doelstelling en aanpak van het onderzoek en beschrijven we de onderzoekspopulatie en steekproef.

1.1 Doelstelling en aanpak

De afgelopen zes jaar is er een tevredenheidsmeting uitgevoerd over de centrale loting en matching onder ouders, leerlingen, betrokkenen uit het primair en voortgezet onderwijs en enkele overige organisaties.¹ Omdat de procedure met betrekking tot de loting en matching ten aanzien van het vorig jaar ongewijzigd is ingezet, kon dit jaar het tevredenheidsonderzoek in 'afgeslankte vorm' plaatsvinden. Deze vorm houdt in dat **ouders en leerlingen** die deelnamen aan de centrale loting en matching 2022 zijn bevestigd over de uitvoering van de procedure en de tevredenheid met het plaatsingssysteem. Professionals uit het primair en voortgezet onderwijs zijn dit jaar niet bevestigd.

1.1.1 Vraagstelling

De centrale onderzoeksvraag kan als volgt worden geformuleerd:

In welke mate zijn de ouders en leerlingen die betrokken zijn bij de centrale loting en matching tevreden met het systeem (en de uitkomsten ervan)?

Op hoofdlijnen is de vraagstelling gelijk gebleven ten aanzien van deze van voorgaande jaren, opdat er waar relevant een vergelijking kan worden getrokken. We duiden relevante wijzigingen:

1. Om de belasting van ouders en leerlingen te beperken is een aantal vragen geschrapt. Dit zijn vragen die betrekking hebben op zeer specifieke elementen in de Kernprocedure, die in voorgaande jaren aan wijziging onderhevig waren, maar inmiddels ongewijzigd worden ingezet en daarom niet meer hoeven te worden getoetst.
2. Omdat dit jaar de open dagen van de middelbare scholen zowel fysiek als digitaal plaatsvonden, t.o.v. alleen digitaal in 2021 en 2020 en alleen fysiek in de jaren vóór 2020, zijn de vragen met betrekking tot de open dagen deels gewijzigd om de ervaring met de aangepaste invulling van de open dagen in kaart te brengen.

¹ De onderzoeken werden uitgevoerd door Panel Inzicht (2015) en Dialogic (2016, 2017, 2018 en 2019)

1.1.2 Aanpak

Zoals gezegd bestaat de aanpak uit bevraging van ouders en leerlingen. Concreet kregen deelnemers aan de loting en matching 2022 in mei 2022 een uitnodiging toegezonden waarin zij gevraagd werden een online vragenlijst in te vullen. Bijlage 1 geeft een overzicht van de respons inclusief enkele achtergrondgegevens van de steekproef en totale populatie deelnemers aan de loting en matching. De antwoorden op deze vragenlijst vormen de basis voor hoofdstuk 2 dat de onderzoeksresultaten weergeeft.

1.1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 aggregeren we informatie die we hebben opgehaald in de online bevraging van ouders en leerlingen.

De volgende documenten geven relevante input over de onderzoekscontext:

- Documenten Kernprocedure 2022 (bijv. Kernprocedure overstap PO-VO 2022, Tjdpad).
- Resultaat Centrale loting en matching 2022 (Persbericht centrale loting en matching 2020).

2 Resultaten tevredenheidsonderzoek

In dit hoofdstuk staan we stil bij de resultaten op de bevraging van ouders en leerlingen. De resultaten zijn geclusterd rondom de verschillende stappen in het plaatsingssysteem:

1. De voorlichting over de centrale loting en matching
2. Oriëntatie op aanbod van scholen
3. Opstellen voorkeurslijst
4. Aanmelding
5. Afrondingsfase
6. Behandelfase
7. Heroverwegingsfase

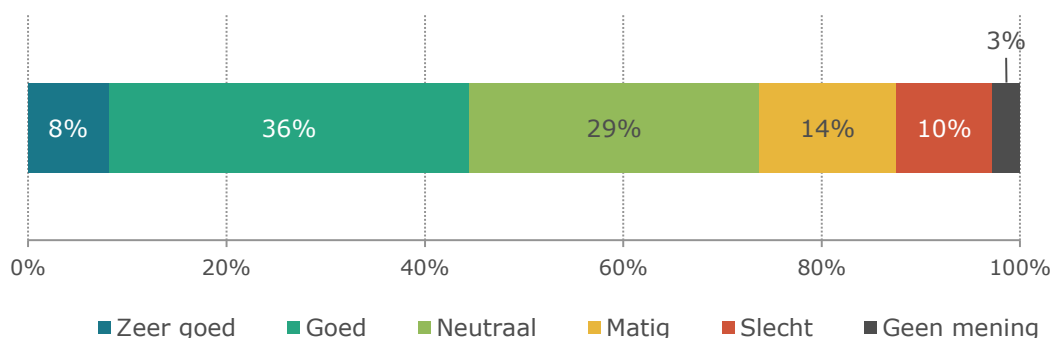
Daarna zoomen we in op een aantal topics: de hardheidsclausule, tevredenheid met de plaatsing en oordeel over vraagloketten en de klachten- en bezwarenprocedure.

2.1 Voorlichting over de centrale loting en matching

In deze paragraaf gaan we in op de informatievoorziening over de centrale loting en matching. Hierbij kijken we naar de duidelijkheid omtrent het doel van de loting en matching en informatievoorziening richting ouders vanuit de basisscholen.

2.1.1 Oordeel van ouders over informatievoorziening

De informatievoorziening over het *doel* van de centrale loting en matching wordt door een deel van de ouders als goed (36%) tot zeer goed (8%) ervaren. 14% van de ouders vindt de informatievoorziening over het doel van de loting en matching matig en 10% ervaart dit als slecht (zie Figuur 1). Ten opzichte van vorig jaar (2021) geven de ouders aan minder goed geïnformeerd te zijn. Toen gaf 46% van de ouders aan de informatievoorziening over het doel als goed te ervaren en 9% als zeer goed.

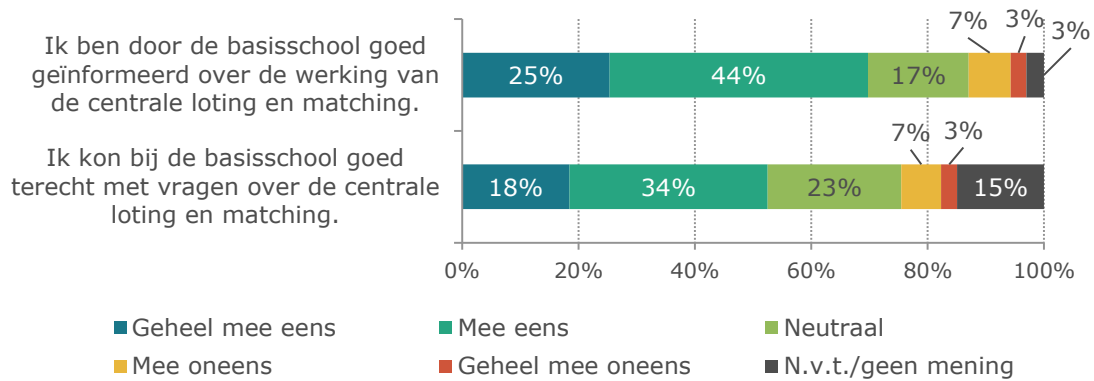

Figuur 1. Oordeel ouders communicatie doel loting en matching (n=1.452)

Informatieverstrekking door basisschool

De basisschool speelt een belangrijke rol in de voorlichting van ouders over de centrale loting en matching. Het grootste deel van de ouders geeft aan goed door de basisschool geïnformeerd te zijn over de werking van de centrale loting en matching (69%). 10% van de ouders vindt de informatievoorziening door de basisschool niet goed. Daarnaast geeft een kleine meerderheid van de ouders (52%) aan goed bij de basisschool terecht te kunnen met vragen

over de centrale loting en matching. 10% van de ouders is het hier niet mee eens, en ongeveer een kwart van de ouders staat hier neutraal tegenover (23%) (zie Figuur 2). Vorig jaar (2021) werden beide stellingen ongeveer gelijk beoordeeld door de ouders. Toen gaf 66% van de ouders aan door de basisschool goed geïnformeerd te zijn over de werking van de centrale loting en matching en 55% gaf aan bij de basisschool goed terecht te kunnen met vragen.

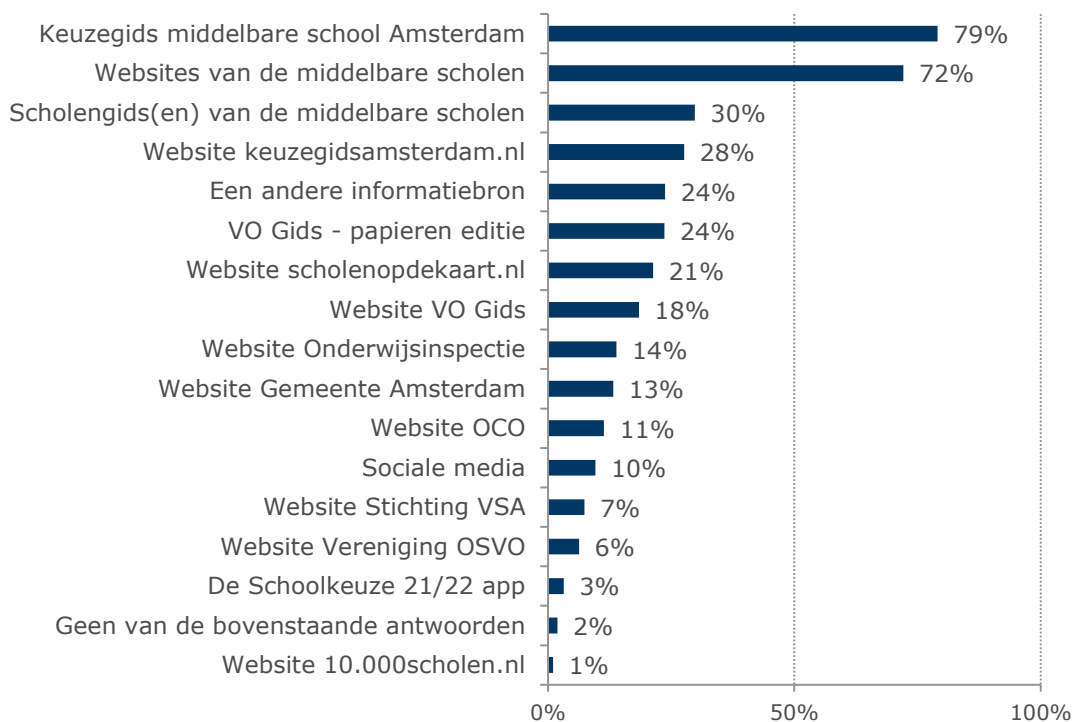
Figuur 2. Oordeel ouders informatievoorziening vanuit basisscholen (n=1.452)

2.2 Oriëntatie op aanbod van scholen

Alle leerlingen die de overstap maken naar het voortgezet onderwijs ontvangen vanuit stichting ELK de Keuzegids middelbare school Amsterdam 2022 (in het kort: Amsterdamse Keuzegids). Daarnaast zijn er vele andere informatiemiddelen beschikbaar voor leerlingen en ouders om zich te oriënteren op het aanbod van scholen, zoals bijvoorbeeld de websites en scholengidsen van de individuele scholen, verschillende voorlichtingswebsites (zoals scholenopdekaart.nl).

2.2.1 Gebruik van informatiemiddelen door ouders en leerlingen

Aan ouders is gevraagd welke informatiekanalen zij hebben gebruikt om zich te oriënteren op het aanbod van middelbare scholen (zie Figuur 3). De Keuzegids Amsterdam (79%), websites van middelbare scholen (72%), en de scholengidsen van middelbare scholen (30%) worden net als voorgaande jaren het meest gebruikt. Opvallend is dat de eerste twee aanzienlijk meer worden gebruikt dan vorig jaar (2021), toen maakte 67% gebruik van de Keuzegids en 62% van de websites. Andere informatiekanalen zijn in vergelijkbare hoeveelheid gebruikt ten opzichte van vorig jaar.

Figuur 3. Gebruik van informatiemiddelen ouders (n=1.452) (meerdere antwoorden mogelijk)

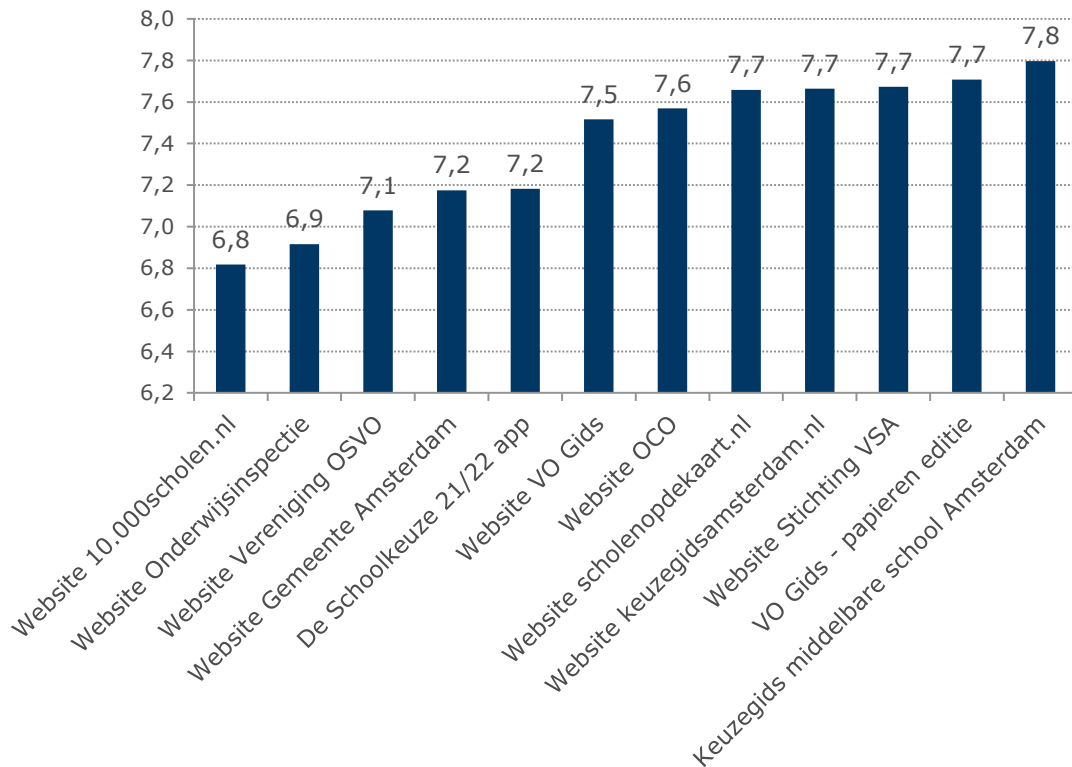
Oordeel ouders over de kwaliteit en bruikbaarheid van informatiemiddelen

Aan de ouders is vervolgens gevraagd welk rapportcijfer zij de gebruikte informatiemiddelen geven². Ouders zijn over het algemeen te spreken over de kwaliteit en bruikbaarheid van de informatiemiddelen: de informatiemiddelen krijgen allemaal een voldoende (zie Figuur 4). De Keuzegids middelbare school Amsterdam scoort het hoogst met een 7,8. De papieren editie van de VO Gids, en de websites van stichting VSA, keuzegidsamsterdam.nl en scholenopdekaart.nl volgen kort daarop met een 7,7. Ouders zijn het minst tevreden over de website 10.000scholen.nl. Deze wordt beoordeeld met een 6,8. Hierbij moet benoemd worden dat slechts elf respondenten de website 10.000scholen.nl hebben beoordeeld.

De oordelen over de informatiebronnen verschillen nauwelijks in vergelijking met vorig jaar (2021). Het oordeel van de ouders verschilt per informatiemiddel maximaal 0,4 punten. De

² Ouders hebben dus enkel de informatiemiddelen beoordeeld die zij ook daadwerkelijk hebben gebruikt. M.u.v. websites scholen, scholengidsen van middelbare scholen en sociale media aangezien het niet goed mogelijk is om een gemiddeld cijfer te geven voor bijv. alle scholengidsen.

schoolkeuze 21/22 app is een uitzondering. Deze werd dit jaar met 0,8 punten hoger beoordeeld (6,4 in 2021).

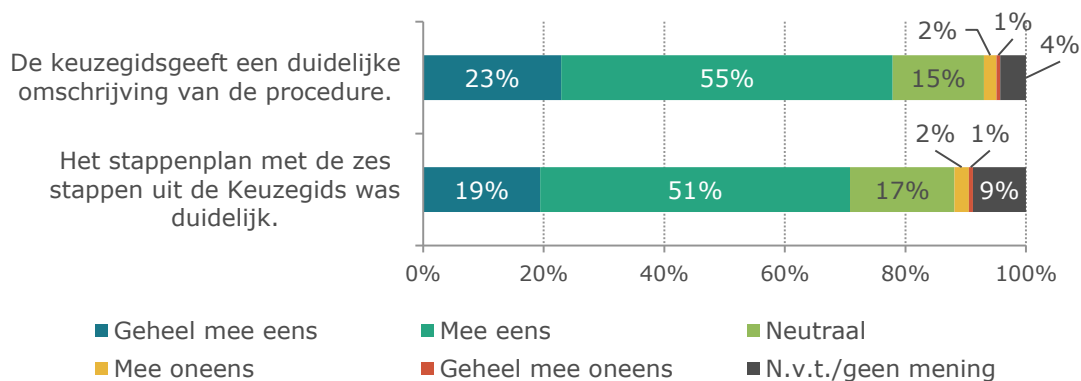

Figuur 4. Rapportcijfer ouders per gebruikt informatiemiddel (het aantal respondenten dat een cijfer heeft gegeven verschilt per informatiemiddel)

De kans bestaat dat ouders die de vragenlijst invullen typisch een groep betreft die online vaardig is en de Nederlandse taal beheerst. Het overwegend positieve beeld in Figuur 4 is daarom wellicht niet representatief voor de totale populatie deelnemers aan de loting en matching.

De Keuzegids voortgezet onderwijs Amsterdam

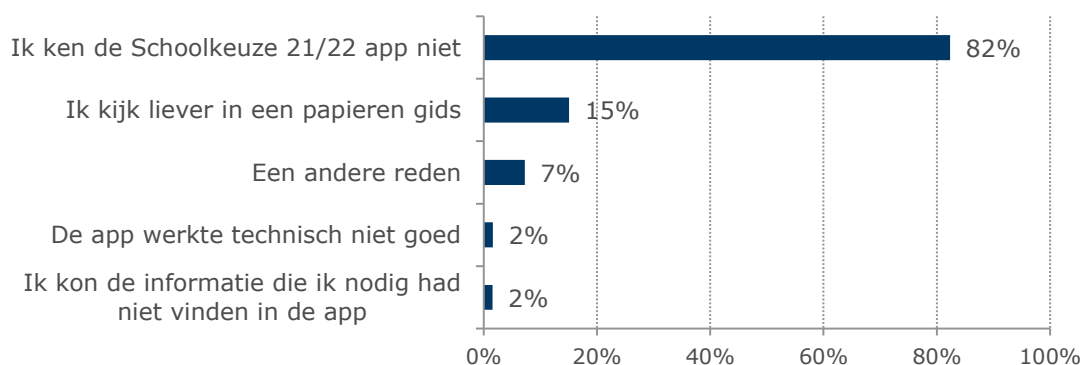
De ouders die gebruik hebben gemaakt van de Amsterdamse Keuzegids zijn, net als vorig jaar (2021), te spreken over zowel de duidelijke omschrijving van de procedure als het stappenplan die in de gids worden weergegeven. 78% van de ouders vond de omschrijving van de procedure van de centrale loting en matching duidelijk (76% in 2021) en 70% van de ouders vond het stappenplan duidelijk (74% in 2021). 3% van de ouders vond de omschrijving van de procedure en van het stappenplan onduidelijk (respectievelijk 4% en 3% in 2021).

Figuur 5. Oordeel ouders over de Keuzegids (n=1.148)

Schoolkeuze 21/22 app

Sinds vorig jaar (2021) bestaat een app met informatie over alle middelbare scholen in Amsterdam. Dit jaar heette deze de Schoolkeuze 21/22 app. Slechts 3% van de ouders heeft gebruik gemaakt van de app. Dit is 1% minder dan vorig jaar (2021). De gebruikers van de app beoordelen deze gemiddeld met een 7,2. De ouders die de app niet hebben gebruikt is gevraagd naar de reden hiervoor. De belangrijkste reden is de onbekendheid met de app: 82% van de niet-gebruikers geeft aan de app niet te kennen (zie Figuur 6). Dit is een toename in vergelijking met vorig jaar (2021). Toen gaf 77% van de ouders aan de app niet te kennen. Daarnaast geeft 15% aan voorkeur te hebben voor een papieren gids. Vorig jaar (2021) was dit 20%.

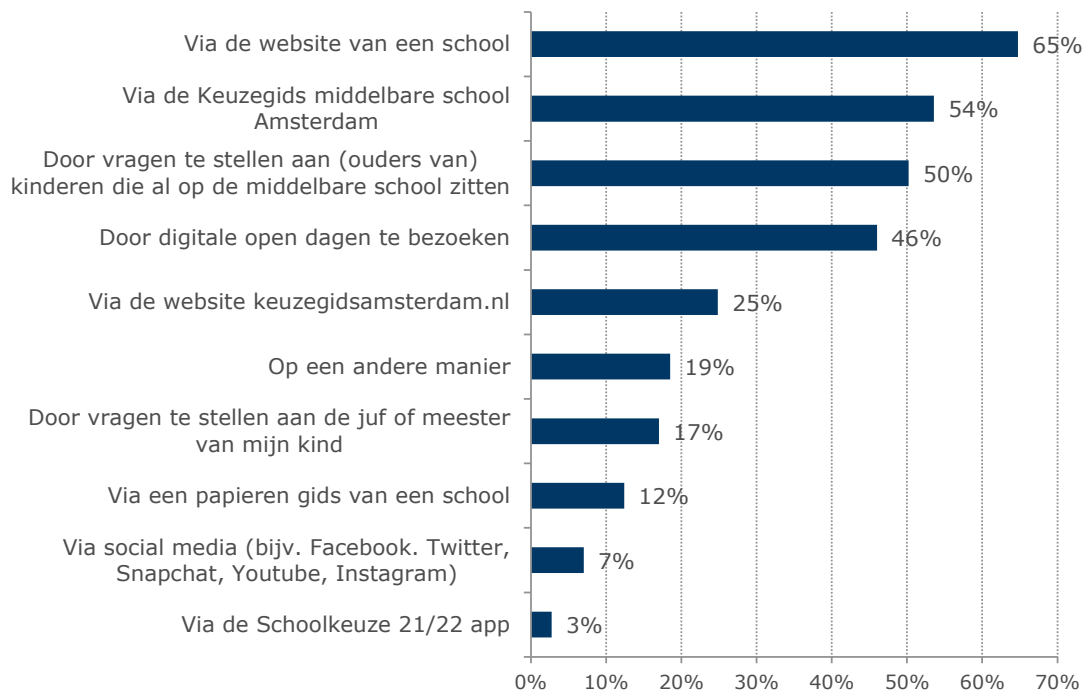
Figuur 6. Redenen van ouders om geen gebruik te hebben gemaakt van de Schoolkeuze 21/22 app (n=1.406)

Ook onder leerlingen is het gebruik van de Schoolkeuze app afgenomen. In 2021 gaf 9% van leerlingen aan graag gebruik te maken van de app ten opzichte van 2% in 2022.

Voorkeur informatievoorziening over scholen

Ouders zijn gevraagd om aan te geven welke informatiebronnen zij het liefst gebruiken om informatie te verzamelen over scholen (zie Figuur 7). 65% van de ouders geeft aan het liefst gebruik te maken van de website van een school, gevolgd door de Keuzegids middelbare school Amsterdam (54%). Verder geven ouders aan dat zij graag vragen stellen aan (ouders van) leerlingen die al op de middelbare school zitten (50%) en dat zij graag digitale open dagen bezoeken (46%). De vraag bevestigt het beeld dat de Schoolkeuze 21/22 app niet de voorkeur heeft van ouders; slechts 3% van de respondenten geeft aan hier graag gebruik

van te maken om informatie te zoeken over scholen. In verband met wijzigingen in de enquête kan geen vergelijking worden gemaakt met vorig jaar.

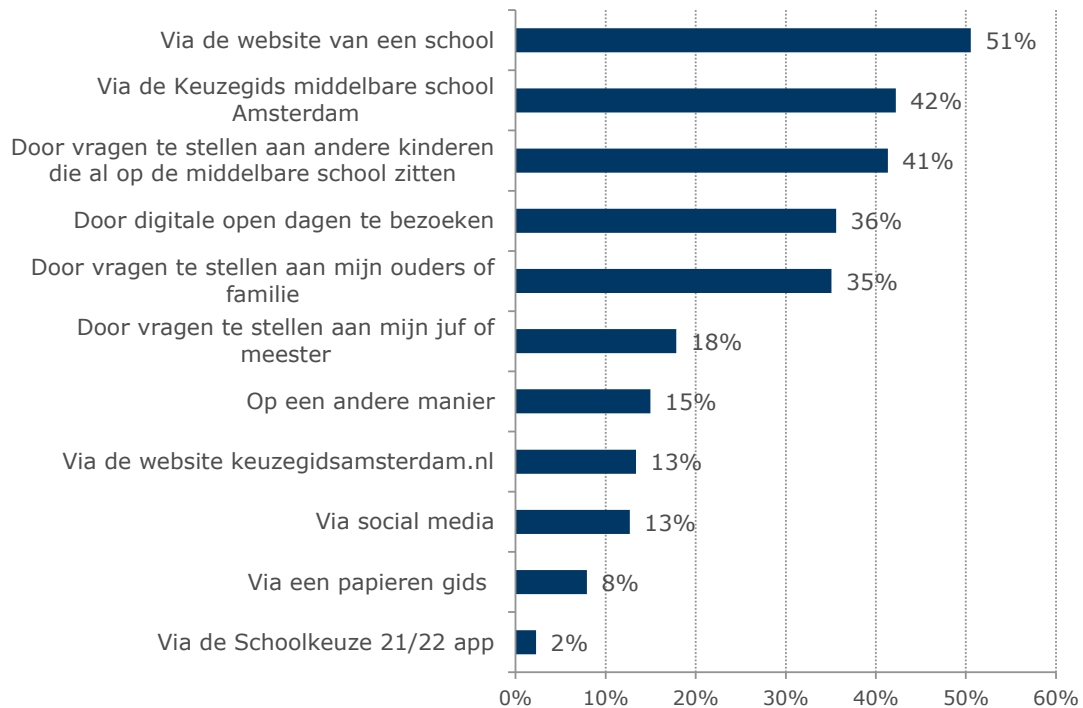

Figuur 7. Informatiebronnen die ouders het liefst gebruiken om informatie te vinden over een school (n=1.452)

Gebruik informatiemiddelen door leerlingen

Ook is aan de leerlingen van groep 8 gevraagd hoe zij zich het liefst oriënteren op het aanbod van middelbare scholen. Het grootste deel van de leerlingen geeft aan het liefst informatie te verkrijgen via de website van een school (51%). Dit was ook de meest gekozen methode in 2021, toen 66% van de leerlingen aangaf het liefst gebruik te maken van de websites van scholen. Daarnaast verkrijgt ruim 40% van de leerlingen graag informatie over scholen via de Keuzegids (42%³) of door vragen te stellen aan leerlingen van de betreffende scholen (41%; gelijk aan 2021). Ruim een derde van de leerlingen verkreeg informatie door het bezoeken van digitale open dagen of door vragen te stellen aan hun ouders of familie (respectievelijk 36% en 35%; t.o.v. 31% en 35% in 2021). Een stuk minder leerlingen kwamen aan hun informatie door vragen te stellen aan hun juf of meester, gebruik te maken van de website keuzegidsamsterdam.nl, social media of een papieren gids (allen tussen de 18%-8%). Met name het aantal leerlingen dat vragen stelt aan hun juf of meester is gedaald. In 2021 stelde 23% van de leerlingen vragen aan hun juf of meester.

³ Een vergelijking met 2021 is niet mogelijk omdat de vraag in de enquête is gewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

Figuur 8. Gebruik informatiemiddelen leerlingen (n= 1.009) (meerdere antwoorden mogelijk)

De leerlingen die gebruik hebben gemaakt van de Keuzegids middelbare school Amsterdam snaptten over het algemeen (een beetje) wat hierin stond (95%, t.o.v. 97% in 2021). Wel gaf 23% van de leerlingen aan dat zij informatie misten in de keuzegids. Aangezien het onderzoek dit jaar in afgeslankte vorm is uitgevoerd is niet gevraagd welke informatie leerlingen missen in de keuzegids.

2.2.2 Open dagen

Vrijwel alle bevroagde ouders en leerlingen hebben open dagen bezocht.⁴ Er worden over het algemeen meer open dagen bezocht als een leerling een hoger schooladvies heeft (zie Tabel 6 in Bijlage 2). Dit is hoogstwaarschijnlijk het gevolg van de toenemende minimumlengte van de voorkeurslijst bij een hoger schooladvies.

Vmbo-basis leerlingen bezoeken overwegend de minste open dagen. 61% van de leerlingen met een vmbo-basis advies bezocht slechts één of twee open dagen. De meeste leerlingen met een vmbo-b/k of vmbo-k advies bezochten één tot vier open dagen. Het aantal open dagen dat leerlingen met een vmbo-t advies en vmbo-t/havo advies bezocht ligt gemiddeld hoger. Driekwart van de leerlingen met een vmbo-t en vmbo-t/havo advies bezochten respectievelijk maximaal zes en acht scholen. Van de leerlingen met een vereiste minimumlengte van twaalf scholen op de voorkeurslijst heeft het grootste deel ook daadwerkelijk twaalf of meer open dagen bezocht. Dit aandeel neemt toe met de hoogte van het advies: van de leerlingen met een havo, havo/vwo, of vwo-advies, heeft respectievelijk 24%, 28% en 34% twaalf of meer open dagen bezocht.

⁴ 97% van de ouders (n=1.452) en 97% van de leerlingen (n=1.009) geven aan open dagen te hebben bezocht. In 2021 bezocht 85% van de ouders en 86% van de kinderen minimaal één open dag.

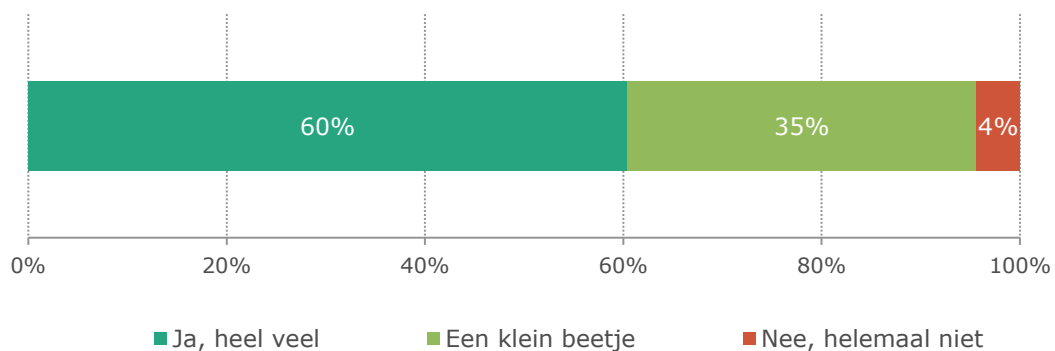
De respons op de online vragenlijst is dit jaar lager dan in voorgaande jaren. Met name onder vmbo-leerlingen was de respons dit jaar beperkt.⁵ Naar mate het opleidingsniveau stijgt neemt ook de respons toe. Naar verwachting geven de bovengenoemde cijfers hierdoor een vertekend beeld van het aantal leerlingen dat open dagen heeft bezocht. Mede hierdoor worden ook geen vergelijkingen gedaan met vorig jaar, toen de respons hoger was.

Oordeel open dagen

Dit jaar was het door Covid-19 beperkt mogelijk om te gaan kijken bij middelbare scholen tijdens open dagen. Middelbare scholen hebben hun open dagen daarom deels digitaal georganiseerd. Dit jaar waren er dus zowel digitale als gewone (fysieke) open dagen van de middelbare scholen. Tijdens de digitale open dagen organiseerde de scholen bijvoorbeeld virtuele rondleidingen, clips en video's, webinars en online proeflessen.

De meeste ouders (81%) en leerlingen (78%) geven aan dat zij digitale en gewone open dagen bezocht hebben. Slechts 11% van de ouders en leerlingen geeft aan alleen digitale open dagen bezocht te hebben en respectievelijk 5% en 8% geeft aan alleen gewone open dagen bezocht te hebben. Aangezien in 2021 geen fysieke open dagen plaatsvonden kunnen geen vergelijkingen worden gedaan met vorig jaar.

Van de leerlingen geeft 60% aan dat de open dagen "heel veel" hebben geholpen bij het maken van de keuze en geeft 35% aan dat deze "een beetje" geholpen hebben (zie Figuur 9). De open dagen worden door ouders en leerlingen erg belangrijk gevonden in de oriëntatiefase. Leerlingen zijn positiever over digitale open dagen dan in 2021, toen gaf 36% aan dat open dagen "heel veel" hielpen en 56% gaf aan dat deze "een beetje" hielpen. Het overgrote deel van de ouders (79%) geeft aan dat de open dagen geholpen hebben bij het maken van een keuze (60% in 2021). Dit gold niet voor 7% van de ouders (18% in 2021). Wel gaf 34% van de ouders aan het (geheel) eens te zijn met de stelling dat het erg belastend was om open dagen te bezoeken (29% in 2021). 39% van de ouders was het hier (geheel) mee oneens (41% in 2021).

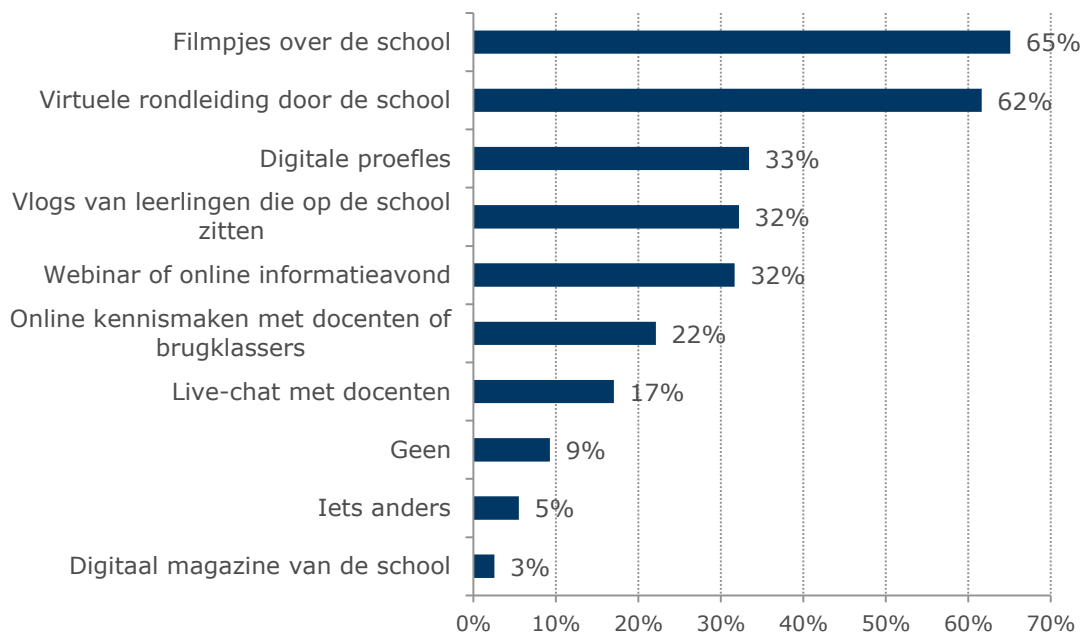
Figuur 9. Oordeel van leerlingen of de open dagen geholpen hebben met het kiezen van een middelbare school (n=982)

De *digitale* open dagen worden door leerlingen niet specifiek benoemd als bepalende factor voor de éérste plek van hun voorkeurslijst. 65% geeft aan dat het niet de bepalende factor

⁵ Vmbo-b (n=14), vmbo-b/k (n=18), vmbo-k (n=38).

is. 22% geeft aan van wel. Voor ouders is dit oordeel ongeveer gelijk. 64% geeft aan dat digitale open dagen niet doorslaggevend waren voor het veranderen van hun eerste keuze op de voorkeurslijst. 24% van de ouders gaf aan dat dit bij hen wel het geval was.

Aan de leerlingen is gevraagd welke onderdelen van de digitale open dagen ze fijn vonden. De meesten gaven aan dat dit de filmpjes over de school waren en de virtuele rondleiding door de school, respectievelijk 65% en 62% van de leerlingen (respectievelijk 57% en 51% in 2021). Een digitale proefles, vlogs van leerlingen op de betreffende school en een webinar of online informatieavond vielen ongeveer bij een derde van de leerlingen in de smaak (respectievelijk 33%, 32% en 32%; t.o.v. 30%, 26% en 32% in 2021). Online kennismaken met docenten of brugklassers (22%) of een live chat met docenten (17%) ervoer ongeveer een vijfde deel van de leerlingen als prettig (respectievelijk 16% en 15% in 2021). Het digitale magazine werd maar door enkele leerlingen als fijn ervaren (3%; t.o.v. 4% in 2021).

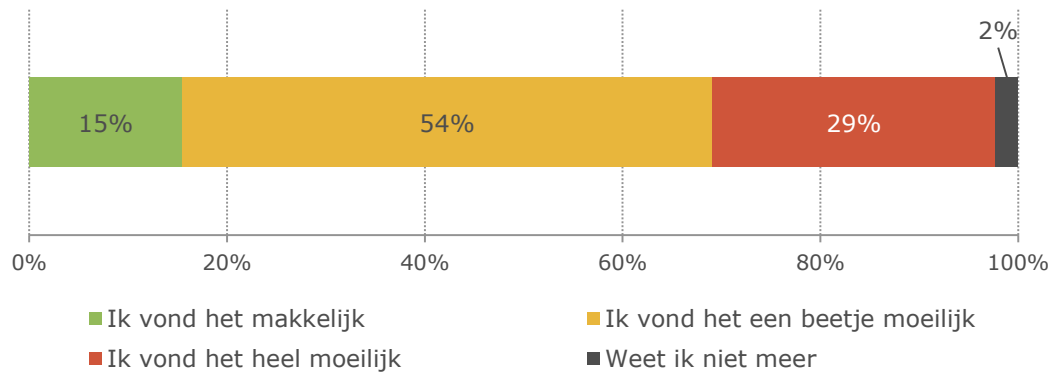
Figuur 10. Oordeel leerlingen welk onderdelen ze tijdens de digitale open dagen prettig vonden (n=982)

2.3 Opstellen voorkeurslijst

Na de oriëntatiefase stellen de leerlingen uit groep 8 een voorkeurslijst op. Voor deze voorkeurslijst geldt een minimale lengte om in aanmerking te komen voor de plaatsingsgarantie. Deze minimale lengte is afhankelijk van het basisschooladvies. Bijna alle leerlingen geven, net als vorig jaar, aan op de hoogte te zijn geweest van de vereiste lengte voor hun voorkeurslijst (96%; t.o.v. 94% in 2021).

Moeilijkheid opstellen voorkeurslijst

Meer dan de helft van de leerlingen (54%) vond het opstellen van de voorkeurslijst "een beetje moeilijk" en 29% van de leerlingen geeft aan het heel moeilijk te hebben gevonden. Leerlingen vonden het daarmee dit jaar wat moeilijker dan vorig jaar (respectievelijk 54% en 19% in 2021).

Figuur 11. Oordeel leerlingen over het opstellen van de voorkeurslijst (n=1.009)

Tabel 1 laat zien dat leerlingen met een havo, havo/vwo of vwo advies het over het algemeen lastiger vinden om de voorkeurslijst op te stellen. Dit was vorig jaar (2021) ook zo. Dit heeft te maken met het hogere aantal scholen op de voorkeurslijst dat vereist is voor het in aanmerking komen van de plaatsingsgarantie.

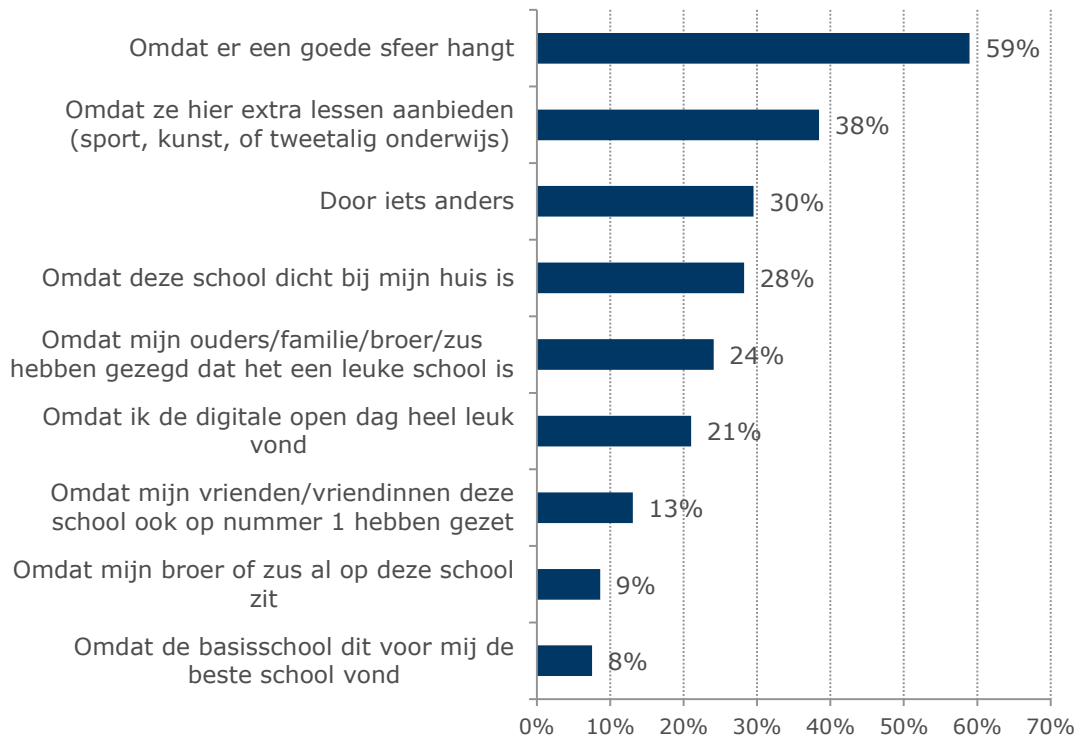
Tabel 1. Moeite opstellen voorkeurslijst per schooladvies (n=1.009)

	vmbo-b, vmbo-b/k, vmbo-k	vmbo-t, vmbo-t/havo	havo, havo/vwo
<i>Minimale lengte voorkeurslijst</i>	4 scholen	6 scholen	12 scholen
Ik vond het makkelijk om een voorkeurslijst te maken	49%	19%	11%
Ik vond het een beetje moeilijk om een voorkeurslijst te maken	29%	54%	56%
Ik vond het heel moeilijk om een voorkeurslijst te maken	13%	25%	31%
Weet ik niet meer	9%	1%	2%

Leerlingen die het een beetje of heel moeilijk vonden om een voorkeurslijst op te stellen gaven het vaakst aan dat dit komt omdat ze te weinig scholen leuk vinden (48%). Voor 6% geldt dat ze meer scholen leuk vinden dan er op hun lijst mogen, 28% gaf aan dat ze te weinig informatie over de middelbare scholen kregen om een beeld te vormen en 18% van de leerlingen geeft aan dat ze het opstellen van hun voorkeurslijst om een andere reden moeilijk vonden. Tot slot gaf 2% aan dat ze niet weten wat het zo moeilijk maakte. Dit schetst ongeveer hetzelfde beeld als vorig jaar (2021), behalve voor het percentage leerlingen dat aangeeft te weinig informatie over de middelbare scholen te hebben gekregen om een beeld te vormen. Dat lag vorig jaar hoger: toen gaf 40% aan te weinig info te hebben gekregen.

Voorkeur scholen

Voor leerlingen blijkt een goede sfeer op een school (59%) het belangrijkste criterium te zijn bij het selecteren van scholen (45% in 2021) (zie Figuur 12). Ruim een derde van de leerlingen (38%) let op het al dan niet aanbieden van extra lessen zoals sport, kunst of lesvormen zoals tweetalig onderwijs (gelijk aan 2021). 28% van de leerlingen die de vragenlijst heeft ingevuld geeft dat het belangrijk is dat de school dicht in de buurt van hun huis staat (30% in 2021).

Figuur 12. Redenen om een school op de voorkeurslijst te zetten (n=1.009)

2.3.1 Oordeel ouders

Moeilijkheid opstellen voorkeurslijst

Ongeveer de helft van de ouders geeft aan het opstellen van de voorkeurslijst makkelijk te hebben gevonden (20%; t.o.v. 30% in 2021). 40% heeft hier wel enige moeite mee gehad (29% in 2021) en 38% vond het erg moeilijk om de voorkeurslijst op te stellen (17% in 2021). De overige ouders (2%) geven aan het niet meer te weten (1% in 2021). Ouders gaven aan dat dit kwam doordat er te weinig informatie over de middelbare scholen beschikbaar was (22%), zichzelf te weinig scholen geschikt vonden voor hun kind (22%), of hun kind te weinig scholen leuk vond (20%). 45% van de ouders gaf aan een andere reden te hebben waardoor het lastig was om de voorkeurslijst op te stellen. In 2021 is niet aan de ouders gevraagd waarom ze het opstellen van de voorkeurslijst lastig vonden.

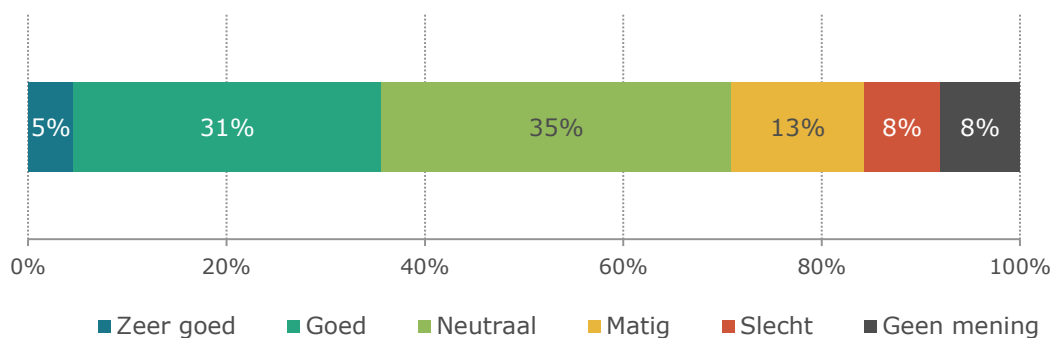
Een uitsplitsing naar schooladvies laat zien dat ouders van leerlingen met een hoger schooladvies het gemiddeld genomen iets lastiger vonden om de lijst op te stellen, wat met de toenemende vereiste lengte van de voorkeurslijst te maken heeft (zie Figuur 13). Dit jaar hadden ouders van havo, havo/vwo en vwo studenten vaker veel moeite met het opstellen van een voorkeurslijst. 43% van deze ouders gaf aan dat ze het erg moeilijk vonden om de voorkeurslijst op te stellen, ten opzicht van 23% in 2021. Ook ouders van leerlingen met een vmbo-t of vmbo-t/havo advies vonden het vaker erg moeilijk om een voorkeurslijst op te stellen (28%; t.o.v. 12% in 2021). Het aantal ouders van vmbo-b, vmbo-b/k en vmbo-k leerlingen dat het erg moeilijk vond is gelijk gebleven.

Figuur 13. Oordeel ouders over het opstellen van de voorkeurslijst (n=1.452)

Oordeel communicatie plaatsingsgarantie

Net als vorig jaar (2021) geeft 34% van de ouders aan niet bekend te zijn met de plaatsingsgarantie. Aan de ouders die aangeven wel of een beetje bekend te zijn met de plaatsingsgarantie is gevraagd hoe zij over de communicatie inzake de plaatsingsgarantie oordelen. 36% geeft aan de communicatie (zeer) goed te vinden (42% in 2021). 21% geeft aan de communicatie matig of slecht te vinden (16% in 2021).

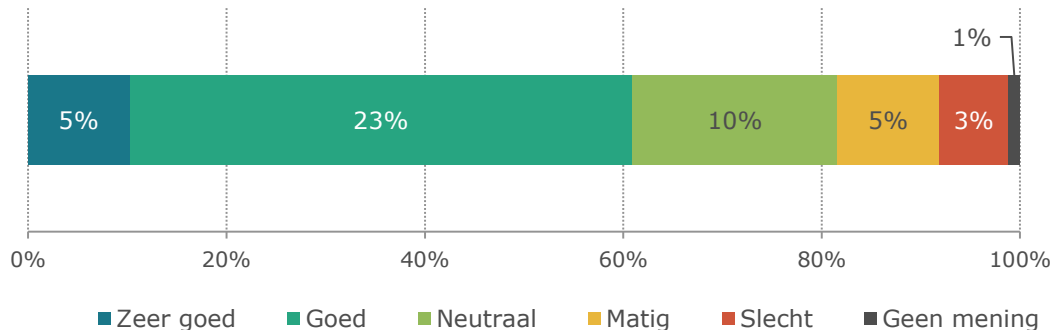

Figuur 14. Oordeel ouders communicatie over plaatsingsgarantie (n=955)

Oordeel communicatie voorrangsregels

Naast de plaatsingsgarantie dienen ouders ook rekening te houden met voorrangsregels. Wanneer leerlingen op een basisschool met onderwijsconcept (Montessori, Dalton of vrije school) zitten kunnen zij voorrang krijgen op een middelbare school met hetzelfde onderwijsconcept door deze op de eerste plek van hun voorkeurslijst te plaatsen. 32% van de leerlingen had recht om gebruik te maken van deze voorrangsregel. Aan de ouders van

leerlingen die aangaven (waarschijnlijk⁶) een kind te hebben op een school met onderwijsconcept is gevraagd of zij bekend zijn met de voorrangsregel. Slechts 6% van deze ouders heeft aangegeven niet bekend te zijn met deze voorrangsregel. Van de ouders die wel bekend zijn met de voorrangsregel geeft 28% aan de communicatie (zeer) goed te vinden (zie Figuur 15). 8% vindt de communicatie matig of slecht (10% in 2021).

Figuur 15. Oordeel ouders communicatie voorrangsregels (n=440)

2.4 Aanmelding

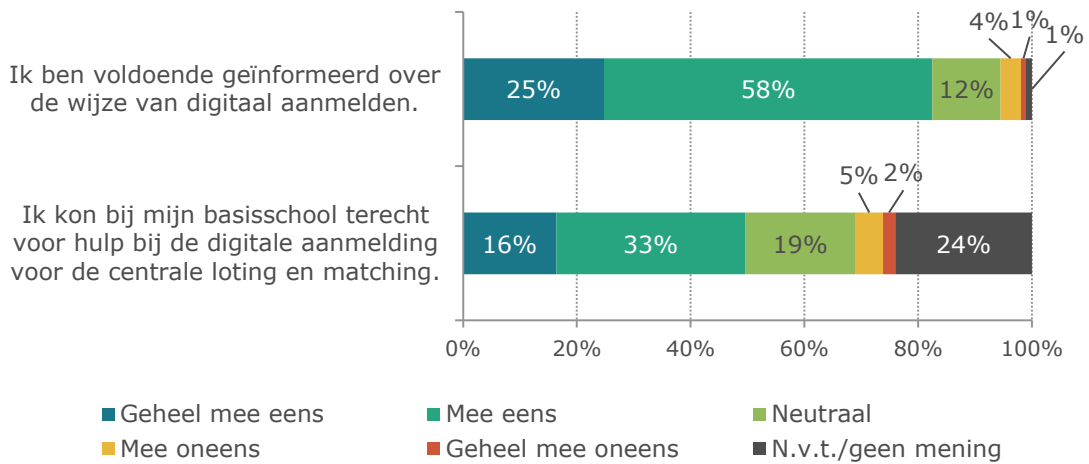
De aanmeldingsprocedure heeft ook dit jaar volledig digitaal plaatsgevonden om het aantal contacten en verplaatsingen te verminderen in verband met de maatregelen rondom Covid-19. Ouders ontvingen van de basisschool een email van ELK met daarin de inloggegevens voor het ouderportaal waar zij op een persoonlijk aanmeldingsformulier de voorkeurslijst konden invullen om deze vervolgens in te dienen. Hiermee gaan zij akkoord met de voorwaarden voor deelname aan de centrale loting en matching.

Het volledig digitaal aanmelden werd vorig jaar (2021) ook al ingezet. Daarvoor moesten ouders de leerling fysiek aanmelden bij de middelbare school van eerste voorkeur. Ouders dienden allereerst het aanmeldingsformulier te laten ondertekenen door de basisschool, om deze vervolgens in te leveren bij de middelbare school van eerste voorkeur.

2.4.1 Oordeel ouders over de informatievoorziening

Net als vorig jaar gaf het grootste deel van de ouders (83%; t.o.v. 78% in 2021) aan voldoende geïnformeerd te zijn over de wijze van digitaal aanmelden (zie Figuur 16). Een klein gedeelte van de ouders gaf aan niet voldoende geïnformeerd te zijn (5%). De helft van de ouders (49%) gaf aan dat ze bij hun basisschool terecht konden voor hulp bij de digitale aanmelding (54% in 2021). 7% gaf aan niet bij hun basisschool terecht te kunnen (9% in 2021).

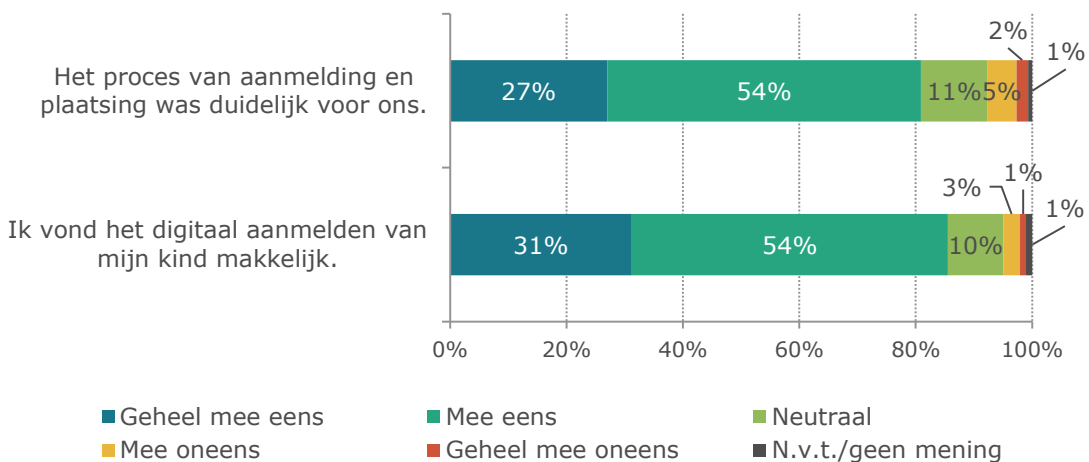
⁶ Een deel van de ouders was er niet geheel zeker van of hun kind op een school met onderwijsconcept zat, namelijk 6%. Ook deze ouders zijn meegenomen in de vervolgvragen over de voorrangsregel op basis van onderwijsconcept.

Figuur 16. Oordeel ouders over de informatievoorziening van aanmeldprocedure (n=1.452).

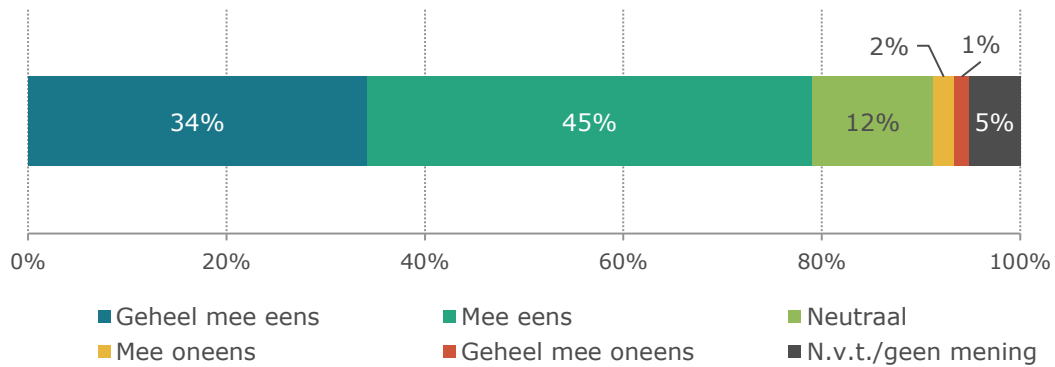
2.4.2 Oordeel ouders over het proces

Het overgrote deel van de ouders geeft aan dat het proces van de aanmelding en plaatsing duidelijk voor hen was (81%; t.o.v. 78% in 2021). 7% van de ouders was het hier niet mee eens. Ook vond 85% van de ouders het digitaal aanmelden van hun kind eenvoudig (82% in 2021). 4% van de ouders was het hier niet mee eens (gelijk aan 2021).

Figuur 17. Oordeel ouders over het aanmeldingsproces (n=1.452).

Als laatste vraag over de aanmelding werd aan de ouders gevraagd of zij het prettig vonden dat alle leerlingen op hetzelfde moment in het ouderportaal konden zien waar zij geplaatst waren. 79% gaf aan het hier (geheel) mee eens te zijn (76% in 2021). 3% gaf aan het niet als prettig te ervaren (4% in 2021).

Figuur 18. Oordeel ouders over of zij het prettig vonden dat leerlingen op hetzelfde moment konden zien waar zij geplaatst waren (n=1.452).

2.5 Afrondingsfase

Wanneer een leerling geen plaatsingsaanbod kon worden gedaan omdat de voorkeurslijst te kort was (dus korter dan de minimale lijstlengte om aan de plaatsingsgarantie te kunnen voldoen, zie ook paragraaf 2.2), dan kreeg de leerling de mogelijkheid om opnieuw een voorkeurslijst op te stellen met hierop middelbare scholen die nog plek hadden. Ook leerlingen die wel een plaatsingsaanbod hebben ontvangen van een school op de voorkeurslijst maar om welke reden dan ook toch van gedachten zijn veranderd, kunnen het plaatsingsaanbod afwijzen en opnieuw meeloten. In de vragenlijst zijn geen vragen opgenomen over de afrondingsfase.

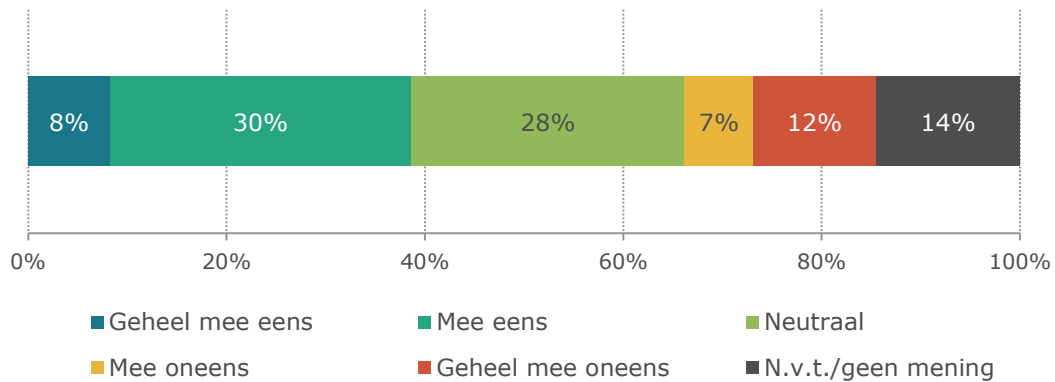
2.6 Behandelingsfase

Na de centrale loting en matching worden ondersteuningsbehoeften van de gematchte leerlingen door de middelbare scholen in kaart gebracht. Hiervoor worden onder meer gesprekken gevoerd met de basisschool, ouders en de leerlingen zelf. Het doel van de behandelingsfase is om passend onderwijs aan te kunnen bieden aan leerlingen. In de vragenlijst zijn geen vragen opgenomen over de behandelingsfase.

2.7 Heroverwegingsfase

Wanneer een leerling een hogere score haalt op de eindtoets dan het basisschooladvies luidde, dan kunnen de ouders en de leerling in gesprek gaan met de basisschool om het basisschooladvies te heroverwegen. Het advies kan worden opgehoogd, tenzij de basisschool een onderbouwing geeft waarom dit onwenselijk is (of wanneer ouders en/of de leerling dit niet willen). Ouders en leerlingen moeten in dat geval in gesprek met de middelbare school van eerste voorkeur om te kijken of er plek is op de school. Kan dit niet, dan zullen de ouders en de leerling, indien nodig in overleg met de basisschool, de leerling aanmelden bij een middelbare school die het passende onderwijsniveau wel aanbiedt en nog plek heeft.

Omdat al een aantal jaar blijkt dat het aanbod voor leerlingen met een bijgesteld advies beperkt is doordat de heroverwegingsfase plaatsvindt na de loting en matching en de afrondingsfase, is ook dit jaar aan ouders met een kind waarvan het advies is bijgesteld gevraagd hoe zij dit ervaren. In Figuur 19 is te zien dat 38% van de ouders het er (geheel) mee eens is dat er voldoende aanbod is (31% in 2021). 19% is het hier (geheel) mee oneens. Zij vinden dat er niet genoeg aanbod na de heroverwegingsfase. Dit percentage is lager dan vorig jaar (25% in 2021).

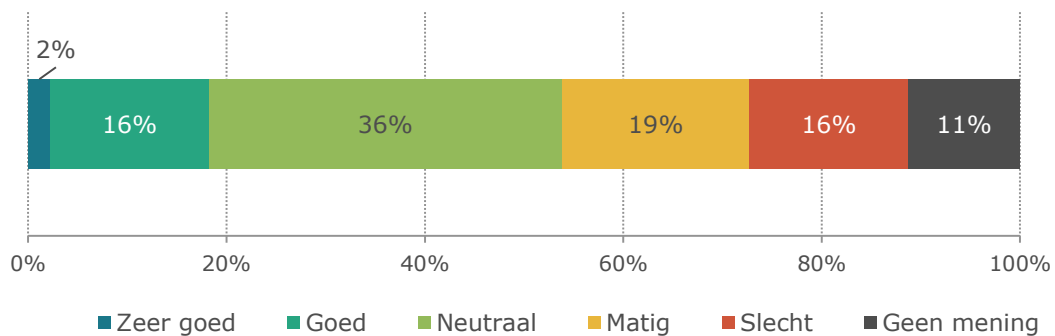

Figuur 19. Oordeel ouders over aanbod na bijgesteld advies (n=145)

2.8 Hardheidsclausule

Ouders kunnen een beroep doen op de hardheidsclausule wanneer zij van mening zijn dat voor hun kind een plaatsing op een specifieke middelbare school noodzakelijk is. Dit moet op grond van een combinatie van individuele persoonlijke kenmerken, een gezondheidsverklaring en/of thuissituatie zijn die een specifiek aanbod geëigend maakt.

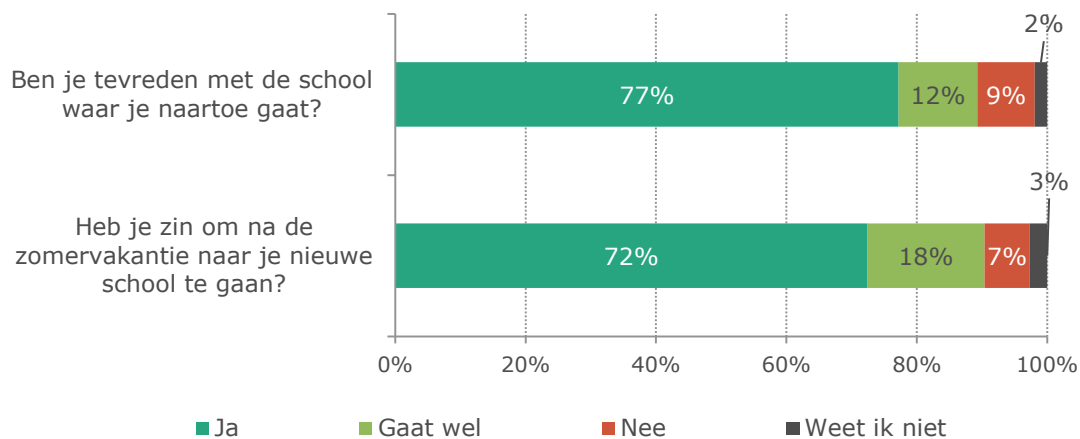
60% van de ouders geeft aan *niet* bekend te zijn met de hardheidsclausule, ten opzichte van 57% in 2021. Aan de ouders die aangeven wel of een beetje bekend te zijn met de hardheidsclausule is gevraagd hoe zij over de communicatie inzake de hardheidsclausule oordelen. 18% geeft aan de communicatie (zeer) goed te vinden. Echter geeft ook ruim een derde aan de communicatie matig of slecht te vinden (35%). Vorig jaar (2021) waren ouder wat positiever over de communicatie rondom de hardheidsclausule. 23% van de ouders vond de communicatie (zeer) goed en 23% gaf aan deze slecht of matig te vinden.

Figuur 20. Oordeel ouders communicatie van hardheidsclausule (n=576)

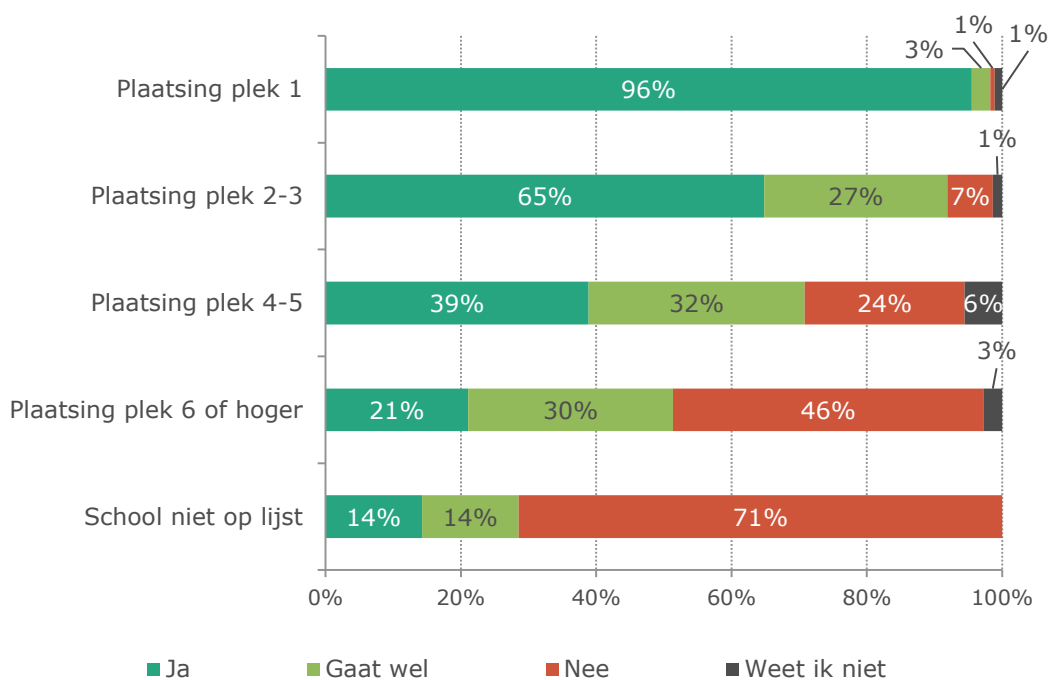
2.9 Tevredenheid met de plaatsing

Aan leerlingen is gevraagd in hoeverre ze begrijpen hoe het proces van de loting en matching is gegaan en of ze tevreden zijn met de middelbare school waar ze na de zomervakantie naartoe gaan. Een ruime helft van de leerlingen geeft aan het proces te begrijpen (53%) en 38% zegt het "een beetje" te begrijpen. Figuur 21 laat zien dat 77% van de leerlingen aangeeft tevreden te zijn met de school waar ze naartoe gaan, wat iets lager is dan het percentage van vorig jaar (83%). Daarnaast geeft het aan dat de meeste leerlingen (72%) zin hebben om naar hun middelbare school te gaan (81% in 2021).

Figuur 21. Tevredenheid leerlingen met middelbare school (n=1.009)

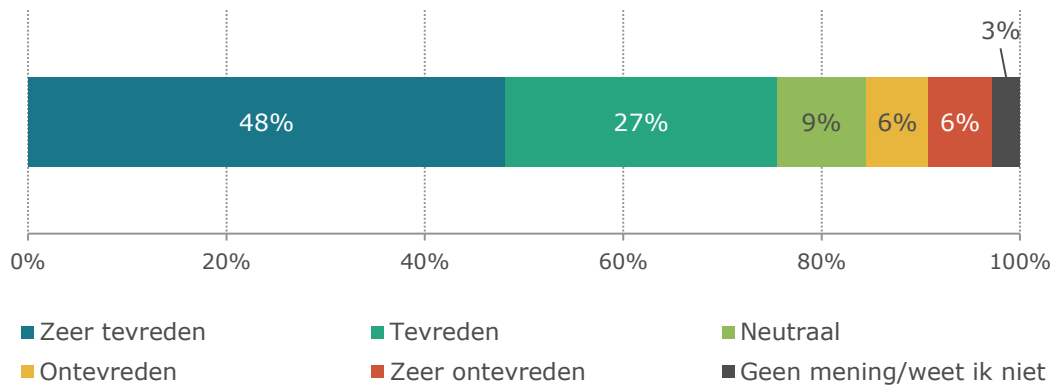
De tevredenheid hangt logischerwijs samen met de plek van de betreffende middelbare school op de voorkeurslijst van de leerlingen (zie Figuur 22). Vrijwel alle leerlingen die op de school van eerste voorkeur geplaatst zijn, zijn tevreden (96%, 3% "gaat wel"). Het aandeel leerlingen dat tevreden is neemt af en het aandeel leerlingen dat aangeeft niet tevreden te zijn neemt toe wanneer zij een plaatsingsaanbod hebben ontvangen van een school die lager op hun voorkeurslijst stond. Deze trend komt nauw overeen met de cijfers uit 2021.

Figuur 22. Tevredenheid leerlingen naar plaatsingsaanbod (n=995)⁷

⁷ Exclusief de leerlingen die aangaven niet meer te weten op welke plek op de voorkeurslijst de middelbare school stond: $n_{\text{plek 1}}=657$, $n_{\text{plek 2-3}}=150$, $n_{\text{plek 4-5}}=71$, $n_{\text{plek 6 of hoger}}=107$, $n_{\text{school niet op lijst}}=10$.

75% van de ouders geeft aan (zeer) tevreden te zijn met de uitslag van de loting en matching (zie Figuur 23), wat iets lager is dan vorig jaar (81% in 2021). 12% van de ouders is (zeer) ontevreden met de school waar hun kind na de zomervakantie naartoe gaat, ten opzichte van 6% in 2021.

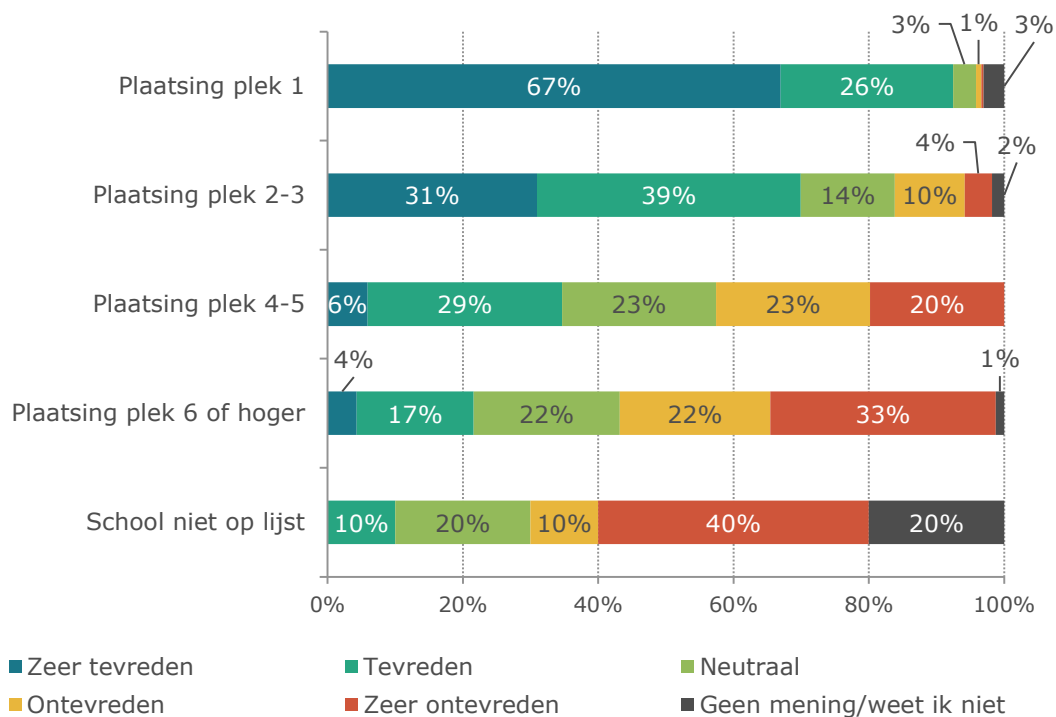

Figuur 23. Tevredenheid ouders met het plaatsingsaanbod (n=1.452).

Ook de tevredenheid onder ouders met de uitslag van de loting en matching lijkt samen te hangen met de plek van de middelbare school op de voorkeurslijst (zie Figuur 24). 93% van de ouders waarvan het kind op de school van eerste voorkeur is geplaatst, is (zeer) tevreden met de plaatsing (92% in 2021). Het aandeel (zeer) tevreden ouders met een kind dat geplaatst is op een school buiten zijn/haar top 5 ligt aanzienlijk lager (21%). Dit aandeel is in vergelijking met vorig jaar vrijwel gelijk gebleven (22% in 2021).

Ieder jaar zijn verschillen zichtbaar tussen de resultaten die ELK publiceert over de plaatsing en de respons van de ouders. Van de 7.943 leerlingen die meededen aan de centrale loting en matching is iedere leerling geplaatst op een school van hun voorkeurslijst en is geen enkele leerling op de twaalfde plek geplaatst (zie Tabel 5 in Bijlage 2). Toch gaven tien ouders en leerlingen aan dat ze niet geplaatst zijn op een school van de voorkeurslijst, en gaven acht ouders en vier leerlingen aan te zijn geplaatst op de twaalfde plek.

De hoogte van het schooladvies lijkt niet samen te hangen met de mate waarin ouders tevreden zijn (zie Tabel 7 in Bijlage 2).

Figuur 24. Tevredenheid ouders naar plaatsingsaanbod (n=1.386)⁸

De afnemende tevredenheid onder (ouders van) leerlingen bij plaatsing op een school die lager op de voorkeurslijst was opgenomen sluit aan bij de meningen van ouders en leerlingen over het aantal scholen waar de leerling graag naartoe had gewild (zie Tabel 2). Slechts één procent van alle leerlingen wilde graag naar alle twaalf de scholen op de voorkeurslijst. Hierbij geldt wel dat slechts 74% van de respondenten verplicht werd om twaalf scholen in te vullen op de voorkeurslijst. Het daadwerkelijke aandeel ligt dus hoger. Tegelijkertijd geldt dat maar 45% van de ouders en 46% van de leerlingen aangeeft graag naar vier scholen van de voorkeurslijst te willen. Dit betekent dat zelfs een voorkeurslijst van vier scholen door veel mensen te lang wordt geacht. Veel respondenten geven aan graag naar drie scholen te willen (68-69%); daarna neemt de tevredenheid snel af.

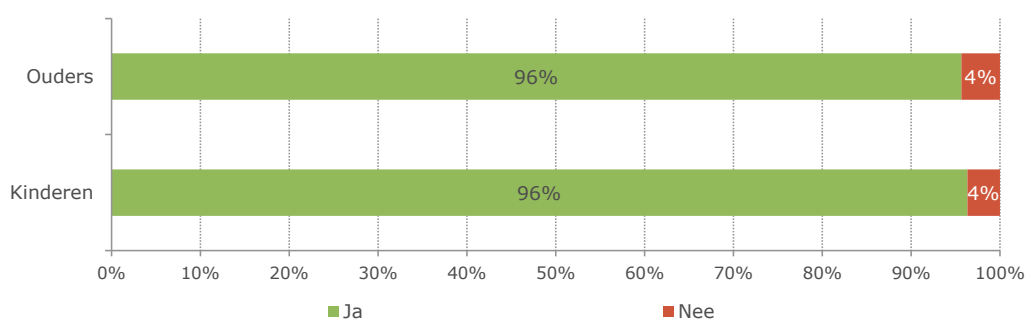
⁸ Exclusief de ouders die aangaven niet meer te weten op welke plek op de voorkeurslijst de middelbare school stond en de ouders waarvoor dit niet van toepassing was; $n_{\text{plek 1}}=890$, $n_{\text{plek 2-3}}=223$, $n_{\text{plek 4-5}}=101$, $n_{\text{plek 6 of hoger}}=162$, $n_{\text{leerling kon niet geplaatst worden}}=10$.

Tabel 2. Oordeel ouders en leerlingen over het aantal scholen op de voorkeurslijst waar een leerling graag naartoe wilde (n ouders=1.406, n leerlingen=984)⁹

Aantal scholen op de voorkeurslijst waar een leerling graag naartoe wilde	Cumulatieve aandeel ouders	Cumulatieve aandeel leerlingen
1	100%	100%
2	88%	87%
3	69%	68%
4	45%	46%
5	31%	32%
6	17%	18%
7	8%	10%
8	6%	6%
9	4%	4%
10	2%	3%
11	1%	2%
12	1%	1%

Vorig jaar werden ouders en leerlingen gevraagd welke plek op de voorkeurslijst zij nog acceptabel zouden vinden. Dit jaar is de vraagstelling gewijzigd zodat deze een positievere connotatie heeft. Ouders en leerlingen lijken, mogelijk hierdoor, vaker tevreden te zijn met de tweede tot en met zevende plek op de voorkeurslijst. Daarentegen is de tevredenheid met plek acht tot en met twaalf lager dan vorig jaar (2021).

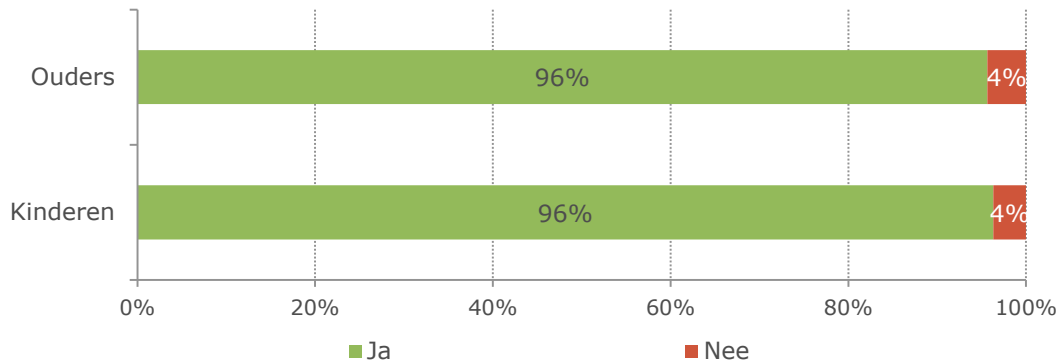
Net zoals vorig jaar (2021) was het merendeel van de (ouders van) leerlingen op de hoogte van de kans dat ze niet op de eerste plek van de voorkeurslijst geplaatst konden worden (zie Figuur 25). Het aantal leerlingen dat voorbereid was op de kans dat ze niet op de eerste plek geplaatst zouden worden was lager (84%).

Figuur 25. Aandeel ouders en leerlingen dat wist dat ze niet op de eerste plek van de voorkeurslijst geplaatst konden worden (n ouders=1.452, n leerlingen=1.009).

Niet alle ouders zijn door de basisschool voorgelicht over de kans dat hun kind niet op de eerste plek van de voorkeurslijst geplaatst kon worden (zie Figuur 26). 79% van de ouders geeft aan voorgelicht te zijn door de basisschool, ten opzichte van 77% in 2021. De meeste ouders geven daarentegen wel aan dat ze hun kind hebben geïnformeerd over deze kans (97%; gelijk aan 2021).

⁹ Exclusief de ouders en leerlingen die aangaven niet meer te weten hoeveel scholen ze naartoe wilden; n ouders=46, n leerlingen=14

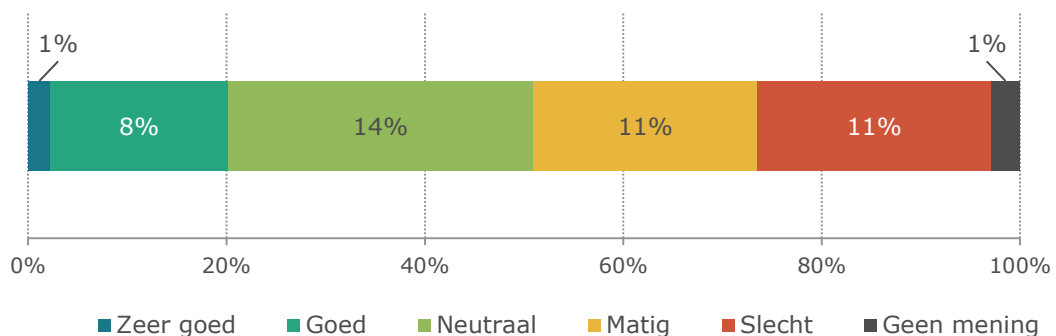

Figuur 26. Communicatie richting ouders en leerlingen over de kans dat een leerling niet op de eerste plek van de voorkeurslijst wordt geplaatst (respectievelijk $n=1.452$, $n=1.009$)

Oordeel communicatie staartverbetering

Sinds 2021 wordt gewerkt met een staartverbetering. Middelbare scholen maken 4% extra capaciteit vrij om de plaatsingsgarantie te realiseren. Na het realiseren van deze plaatsingsgarantie wordt de extra capaciteit ingezet om het aantal leerlingen dat laag op hun voorkeurslijst wordt geplaatst te verminderen. Voor de staartverbetering komen de leerlingen in aanmerking die in eerste instantie geplaatst waren op plek 3-4 voor vmbo-basis, vmbo-kader of vmbo-basis/kader, plek 5-6 voor vmbo-t of vmbo-t/havo en plek 9-12 voor havo, havo/vwo of vwo. Hierbij wordt eerst gekeken naar de leerlingen die op plek 12 geplaatst zijn en binnen die groep worden leerlingen met een ongunstig (hoog) lotnummer als eerste geplaatst om te voorkomen dat zij twee keer nadeel ervaren van een ongunstig lotnummer.

69% van de ouders geeft aan *niet* bekend te zijn met de staartverbetering. Aan de ouders die aangeven wel of een beetje bekend te zijn met de staartverbetering is gevraagd hoe zij over de communicatie oordelen. Slechts 9% geeft aan de communicatie (zeer) goed te vinden (zie Figuur 27). 22% geeft aan de communicatie matig of slecht te vinden. Vorig jaar (2021) is niet gevraagd hoe ouders oordelen over de communicatie rondom de staartverbetering.

Figuur 27. Oordeel ouders communicatie over staartverbetering ($n=446$)

2.10 Vragen, klachten en bezwaren

Oordeel vraagloketten

Ouders kunnen, indien zij vragen hebben over het proces en de uitslag van de centrale loting en matching, terecht bij verschillende vraagloketten. ELK heeft een servicedesk ingericht voor algemene vragen over loting en matching (hetzelfde telefoonnummer en mailadres als de helpdesk digitaal aanmelden) die beschikbaar was in de periode 5 april t/m 29 april. Net als vorig jaar (2021) was er ook de servicedesk ELK digitaal aanmelden die bedoeld is vragen van ouders te beantwoorden over de digitale aanmelding. Deze helpdesk was beschikbaar van 3 maart t/m 21 maart.

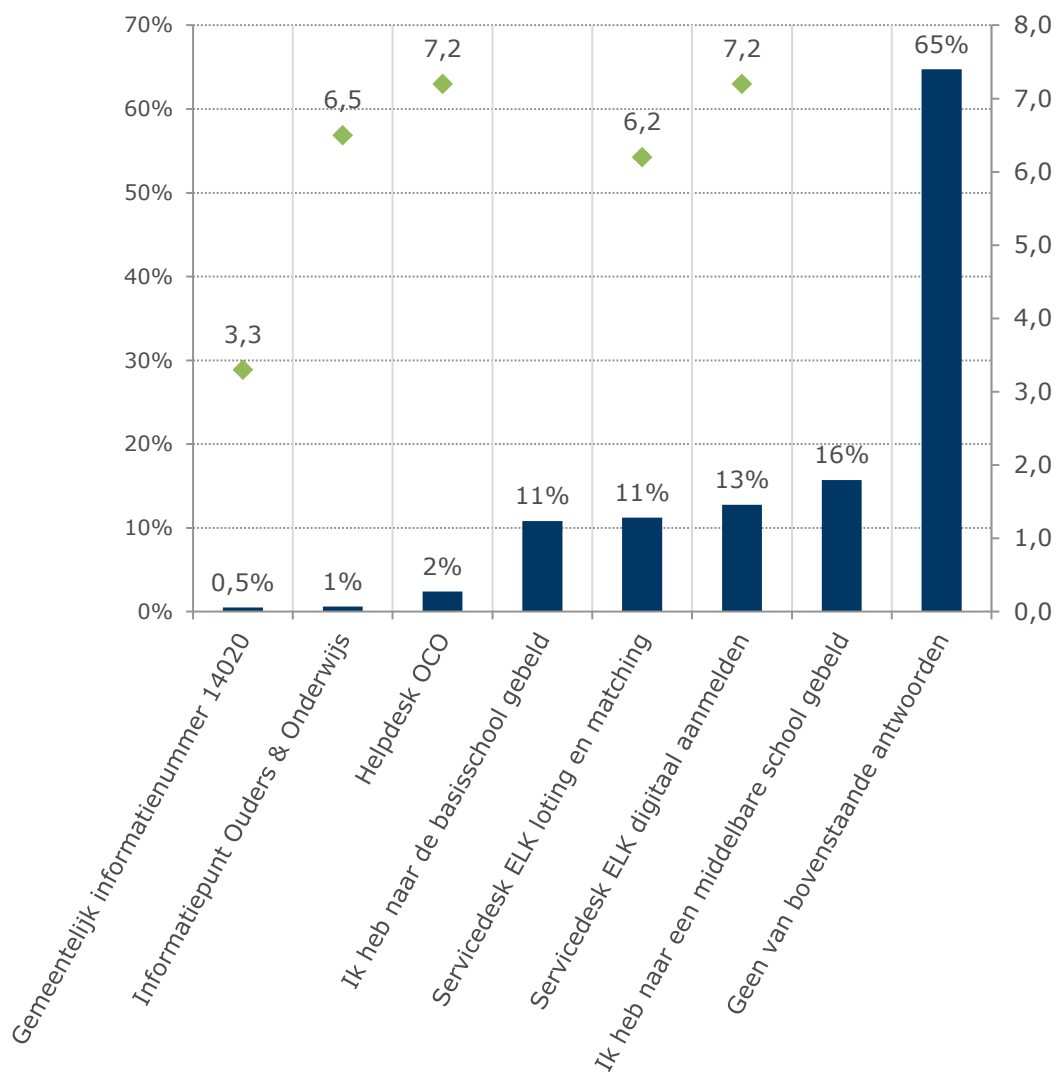
Het gebruik van de vraagloketten is in algemene zin gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit jaar heeft 27% van de ouders gebruik gemaakt van een vraagloket, ten opzichte van 22% in 2021 en 9% in 2019 en 2020. Daarnaast heeft 11% van de ouders aangegeven naar de basisschool te hebben gebeld met vragen en 16% naar de middelbare school (respectievelijk 16% en 22% in 2021). 65% van de ouders geeft aan helemaal geen vraagloketten gebruikt te hebben (78% in 2021).

11% van de ouders heeft gebruik gemaakt van de servicedesk van ELK¹⁰. Dit is ongeveer gelijk aan vorig jaar (2021), maar het gebruik blijft wel toenemen (in 2021 was het 10%, in 2020 7% en in 2019 6%). Mogelijk is Covid-19 een aanleiding voor deze verandering, omdat digitale informatievoorziening wellicht niet toereikend was voor sommige ouders. De servicedesk ELK digitaal aanmelden is door 13% van de ouders gebruikt (15% in 2021).

De verschillende vraagloketten worden door de ouders die er gebruik van hebben gemaakt als voldoende tot ruim voldoende beoordeeld (zie Figuur 28). De servicedesks digitaal aanmelden en centrale loting en matching worden beiden beoordeeld met respectievelijk een 7,2 en een 6,2. De servicedesks werden in 2021 beoordeeld met een 7,1 en een 7,0.

De Helpdesk van OCO, het gemeentelijk informatienummer 14020 en het informatiepunt Ouders & Onderwijs scoren alle drie gelijk of lager dan vorig jaar en gaan er respectievelijk 0,0; 0,9 en 3,5 punten op achteruit. Ouders zijn het meest tevreden met de Helpdesk van OCO, dat een score van 7,2 toebedeeld kreeg (hetzelfde cijfer als in 2021). Informatiepunt Ouders & Onderwijs is beoordeeld met een score van 6,5 (7,4 in 2021) en het gemeentelijk informatienummer 14020 met een score van 3,3 (6,8 in 2021). Kanttekening hierbij is dat deze laatste twee vraagloketten maar door enkele ouders beoordeeld zijn, in beiden gevallen minder dan 10.

¹⁰ Vóór 2020 werd dit servicedesk OSVO genoemd.

Figuur 28. Gebruik en oordeel vraagloketten (ouders n=2.309, gemiddeld cijfer is alleen gebaseerd op daadwerkelijke gebruikers)

Klacht- en bezwaarprocedure

Met vragen, opmerkingen of klachten over (de uitvoering van) de Kernprocedure kunnen ouders terecht bij OSVO (via povo@verenigingosvo.nl). Indien ouders bezwaar willen aantekenen tegen het plaatsingsaanbod kunnen zij deze richten aan de middelbare school van eerste voorkeur. Respectievelijk geeft slechts 33% en 34% van de ouders aan te weten waar zij terecht kunnen met klachten en bezwaren. Deze aandelen zijn vrijwel gelijk aan vorig jaar (respectievelijk 34% en 35% in 2021).

2.11 Tot slot

Ter afsluiting van de vragenlijst zijn ouders en leerlingen in de gelegenheid gesteld op- of aanmerkingen over de loting en matching te delen. Er waren 548 ouders (38%, t.o.v. 30% in 2021) en 209 leerlingen (21%¹¹) die een reactie hebben gegeven. De ouders en leerlingen

¹¹ Geen gegevens voor 2021.

die een reactie hebben gegeven waren overwegend negatief over (een deel van) de centrale loting en matching).

Meer dan vijftig ouders uiten **onbegrip** over de centrale loting en matching. In sommige gevallen ontstaat onbegrip vanwege ideologische bezwaren, zoals de inperking van keuzevrijheid. Binnen de groep met ouders die onbegrip uiten vallen zowel ouders die ook aangeven de noodzaak van de centrale loting en matching in te zien, als ouders die aangeven de noodzaak hiervan niet in te zien.

Ook geven ouders aan dat ze de procedure **oneerlijk** vinden (46), bijvoorbeeld vanwege de voorrangsregels (27), deelname van leerlingen die niet in Amsterdam woonachtig zijn (26), of de afwezigheid van een voorrangsregel voor broertjes en zusjes (9). Leerlingen geven aan zich benadeeld te voelen en vinden het oneerlijk dat klasgenootjes 'beter' worden geplaatst (16). Meerdere leerlingen geven aan dat ze de loting en matching 'niet leuk' vinden (19).

Verskillende ouders geven aan **teleurgesteld** te zijn met het proces en/of de uitkomst van de loting en matching (44). **Stress** (33) en **spanning** (17) zijn termen die worden gebruikt om het proces te omschrijven. Ook bij de leerlingen heerst spanning rondom de loting en matching (19). Het tijdrovende proces en het wachten op de uitslag zorgt voor stress (12).

2.11.1 *Verbetering procedure*

Het meest genoemde bezwaar betreft de **lengte van de voorkeurslijst**. Ruim honderd ouders geven aan dat het erg lastig is om twaalf scholen op de voorkeurslijst te zetten en dat een kortere lijst de voorkeur van leerlingen beter zou weerspiegelen. Ook leerlingen geven aan dat het lastig is om een volledige voorkeurslijst op te stellen, met name wanneer zij twaalf scholen moeten kiezen (21). In sommige gevallen zijn ouders door de basisschool geadviseerd om de lijst zonder al te veel overpeinzing tot twaalf aan te vullen vanwege de kleine kans dat een leerling op een hoge plek wordt geplaatst. De uiteindelijke teleurstelling is hierdoor groter wanneer een leerling dan toch op een hoge plek geplaatst wordt.

Een deel van de ouders geeft aan dat zij (de communicatie over) de **voorrangsregels, staartverbetering of reservelijst** onduidelijk vinden. Ouders ervaren het proces als **ondoorzichtig**, waardoor meer onbegrip lijkt te ontstaan. Er lijkt tevens behoefte te zijn aan meer Engelstalige informatie voor ouders die niet vloeiend Nederlands spreken (7).

2.11.2 *Open dagen*

Ouders geven aan dat het **belastend** is om open dagen te bezoeken (17). Bovendien vinden ze het lastig te achterhalen wanneer open dagen plaatsvinden omdat **overzichten niet correct of compleet** zijn (19). Ouders geven bovendien aan dat zij niet alle (digitale) open dagen konden bezoeken die zij hadden willen bezoeken omdat er **niet voldoende capaciteit** was (11) of omdat open dagen op **hetzelfde moment gepland** werden (10). Ouders zouden de open dagen graag beter gespreid zien en pleiten voor een centraal gecoördineerde agenda.

Er lijkt verschil te zijn in de **kwaliteit** van (digitale) open dagen. Ouders geven aan dat de digitale open dagen **weinig informatief** of saai zijn (17). Ook benadrukken ouders het belang en de **meerwaarde van fysieke open dagen** (19). Sommige ouders zijn wel te spreken over de digitale open dagen als aanvulling op de fysieke open dagen, met name omdat het makkelijker is veel digitale open dagen te bezoeken.

Een aantal leerlingen is overwegend negatief over digitale open dagen ten opzichte van fysieke open dagen (17). De digitale open dagen zijn vermoeiend, minder informatief en minder leuk.

2.11.3 Overig

Er zijn diverse verhalen van ouders die de voorkeurslijst **strategisch invullen**. Vaak heeft het strategisch invullen geen positief effect gehad op de uitslag.

Een aantal leerlingen geeft aan dat zij zich in verband met voorrangsregels verplicht voelden om een school met onderwijsconcept op de eerste plek van de voorkeurslijst te zetten terwijl deze school niet hun eerste voorkeur had.

Sommige ouders geven aan dat de **ranking** van scholen op de voorkeurslijst het beeld schetst dat er winnaars en verliezers zijn. Een lijst zonder ranking zou in hun optiek teleurgestelde gevoelens verminderen.

Bijlage 1. Respons enquête

Tabel 3 geeft de respons op de online vragenlijst weer ten aanzien van het totaal aantal deelnemers aan de centrale loting en matching.

Tabel 3. Respons enquête naar doelgroep (2022) op basis van deelnemers loting (n=7.943).

Doelgroep	Respons vragenlijst	
	Absoluut	% van populatie
Ouders	1.452	18%
Leerlingen	1.009	13%

De steekproef van 13% van de leerlingen en 18% van de ouders is voldoende groot om betrouwbare uitspraken te kunnen doen die voldoende representatief zijn voor de groep ouders die heeft deelgenomen aan de loting en matching.

Representativiteit steekproef ouders en leerlingen

Tabel 4. Verdeling steekproef en populatie naar schooladvies

Advies	Respons ouders	
	Absoluut	% van populatie
Kopklas	0	0%
Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSC)	0	0%
Praktijkonderwijs (PRO), tussenvoorz.	0	0%
VMBO-Basis	19	1%
VMBO-Basis / Kader	28	2%
VMBO-Kader	48	3%
VMBO-Theoretisch (T)	130	9%
VMBO-T / HAVO	150	10%
HAVO	189	13%
HAVO / VWO	254	17%
VWO	634	44%
Totaal	1.452	

Tabel 4 laat zien hoeveel ouders van leerlingen per schooladvies de vragenlijst ingevuld hebben.

Tabel 5 geeft een overzicht van de verdeling van de leerlingen naar aanleiding van hun plaatsing. De groepen leerlingen die een plaatsingsaanbod van de school van eerste of tweede voorkeur heeft ontvangen zijn in de steekproef kleiner dan in de populatie. Alle andere groepen, oftewel de leerlingen die een aanbod van de school van 3^e voorkeur of lager op de lijst hebben ontvangen, zijn iets oververtegenwoordigd. Het feit dat de eerste en tweede groep ondervertegenwoordigd zijn zal komen doordat ouders van leerlingen met een gunstig plaatsingsaanbod het minder relevant achten aan een tevredenheidsonderzoek mee te doen.

Tabel 5. Verdeling steekproef en populatie naar plaatsing

Plaatsing op plek voorkeurslijst	Respons ouders		Populatie	
	Absoluut	% van populatie	Absoluut	% van populatie
1	890	61,3%	5.987	75,4%
2	142	9,8%	892	11,2%
3	81	5,6%	396	5,0%
4	59	4,1%	233	2,9%
5	42	2,9%	136	1,7%
6	46	3,2%	110	1,4%
7	32	2,2%	71	0,9%
8	24	1,7%	42	0,5%
9	14	1,0%	26	0,3%
10	16	1,1%	33	0,4%
11	22	1,5%	17	0,2%
12	8	0,6%	0	0,0%
Mijn kind kon niet geplaatst worden	10	0,7%	0	0,0%
Weet ik niet meer	34	2,3%	-	-
Niet van toepassing	32	2,2%	-	-
Totaal	1.452		7.943	

Bijlage 2. Aanvullende uitsplitsingen

Aantal open dagen	VMBO-Basis	VMBO-Basis / Kader	VMBO-Kader	VMBO-T	VMBO-T / HAVO	HAVO	HAVO / VWO	VWO
Geen	0%	0%	9%	9%	5%	2%	2%	2%
1	23%	15%	11%	7%	8%	3%	2%	1%
2	38%	23%	13%	10%	7%	7%	3%	3%
3	8%	15%	17%	12%	12%	10%	6%	5%
4	0%	19%	15%	11%	7%	8%	7%	5%
5	8%	4%	7%	10%	10%	11%	9%	9%
6	0%	4%	7%	14%	12%	8%	7%	10%
7	8%	0%	4%	7%	5%	5%	5%	7%
8	0%	4%	2%	6%	8%	8%	11%	7%
9	8%	0%	0%	2%	1%	2%	2%	2%
10	8%	8%	9%	7%	12%	11%	14%	13%
11	0%	0%	2%	1%	3%	1%	3%	2%
12	0%	4%	0%	2%	1%	8%	9%	10%
Meer dan 12	0%	4%	4%	2%	9%	16%	19%	24%

Tabel 6. Aantal bezochte open dagen uitgesplitst per schooladvies (n=1.388). De ouders die niet (meer) wisten hoeveel open dagen zij hebben bezocht zijn buiten beschouwing gelaten (n=64).

Niveau	% dat (zeer) tevreden is
vmbo-b, vmbo-b/k, vmbo-k	75%
vmbo-t, vmbo-t/havo	71%
havo, havo/vwo, vwo	77%

Tabel 7. Percentage ouders dat (zeer) tevreden is met de plaatsing van hun kind uitgesplitst naar schooladvies (n=1.452)

Contact:

Dialogic
Hooghiemstrapein 33-36
3514 AX Utrecht
Tel. +31 (0)30 215 05 80
Fax +31 (0)30 215 05 95
www.dialogic.nl